

Інструктивна картка №12

Тема: Річний і помісячний оборот стада.

Мета: Навчити студентів складати річні і щомісячні обороти стада, які дозволять правильно врахувати рух поголів'я, а також передбачають виконання планів виробництва свинини протягом року з урахуванням намічених показників інтенсивності використання тварин і плану парування і опоросів.

Порядок виконання

Річний оборот стада .

Річний оборот стада свиней являє собою загальну виробничу програму розвитку галузі свинарства у плановому періоді. Для його складання використовують метод балансових розрахунків, а також необхідну статистичну і планово-нормативну інформацію.

Річний оборот стада складається з двох частин – прибуткової і видаткової. Прибуткова частина відображає наявність поголів'я на початок року та різне надходження тварин: вихід приплоду, надходження з молодших груп, купівля. Видаткова частина відображає переведення тварин до старших груп, реалізацію на м'ясо, реалізацію племінних тварин, продаж поросят в інші господарства і населенню; наявність поголів'я на кінець року.

Річний оборот стада повинен бути складений на основі балансу чисельності тварин між прибутковою і видатковою частинами.

Першим етапом планування є попередній розрахунок валового виробництва свинини на основі поголів'я свиней на початок року. Це дає можливість визначити необхідну кількість внутрішньорічних (разових) свиноматок для отримання додаткового поголів'я поросят, необхідного для виконання виробничої програми.

Перед кожним переміщенням тварин до іншої статеві-вікової групи визначають їх живу масу та відображають її у річному обороті стада.

План парування та надходження приплоду

План парування та надходження приплоду складають з метою визначення надходження поросят за місяцями року відповідно до прийнятої господарстві організації опоросів свиноматок. Перед складанням плану парування необхідно обрати систему проведення опоросів. На фермах з промисловою технологією виробництва продукції свинарства організують рівномірні опороси протягом року, що дає можливість ритмічно і безперервно отримувати поросят. На невеликих фермах з традиційною технологією частіше організують турові опороси свиноматок:

- перший – у січні, лютому, березні;
- другий – у липні, серпні, вересні.

За турових опоросів полегшується та покращується догляд за молодняком, але для маток з приплодом необхідно більше спеціалізованих капітальних приміщень. Крім того, система турових опоросів дає змогу отримувати більшу кількість молодняку одного віку у стислі терміни. При більш рівномірних опоросах скорочується потреба у приміщеннях, але ускладнюється догляд за молодняком.

Для отримання поросят у першому турі опоросів, парування (запліднення) необхідно проводити у вересні, жовтні і листопаді попереднього року; у другому турі – у березні, квітні і травні планового року.

При складанні плану в якості вихідної інформації використовують дані первинного зоотехнічного обліку щодо парування основних і таких, що перевіряються, свиноматок, які є у стаді на початок року.

Парування основних свиноматок для другого туру опоросів планують з урахуванням тривалості супоросності, підсосу і прохолосту.

Помісячний оборот стада

Помісячний оборот стада свиней складається одночасно з річним оборотом. Ці два документи повинні бути взаємопов'язані і містити всі вимоги раціональної організації та ефективного розвитку свинарства.

Помісячний оборот стада відображає різні переміщення тварин у часі і просторі протягом календарного року. Для його складання використовують матеріали річного обороту стада, а також плану парування і надходження приплоду.

По кожній статеві-віковій групі свиней фіксують чисельність поголів'я на початок року і кожного місяця, а також на кінець року. Усі переміщення тварин протягом року відображають у рядках «Надійшло з молодших груп» та «Переведено до старших груп або на відгодівлю». Ці переміщення ув'язують з даними річного обороту стада, плану парування і надходження приплоду. Так, переведення ремонтних свинок до групи таких, що перевіряються, і разових свиноматок відображають у тих обсягах і в тому місяці, коли вони спаровані, переведення таких, що перевіряються, свиноматок до групи основних – після завершення підсисного періоду, тобто через два місяця після опоросів. Вибраковку і постановку свиноматок на відгодівлю планують відповідно до кількості, що відображена у річному обороті, і термінів, що співпадають з ремонтом основного стада. Аналогічний підхід використовують при відображенні опоросів свиноматок і надходження поросят. Рух поросят з першого місяця по дев'ятий відображають по діагоналі, зміщуючи на один місяць у часі і просторі. Вибраковку і продаж поросят населенню планують у кожному турі опоросів пропорційно до їх загального поголів'я.

Молодняк, що є у наявності на початок року у віці 3-9 міс., використовують для формування групи разових свиноматок, інших тварин реалізують на м'ясо.

Постановку основних, таких, що перевіряються, і разових свиноматок на відгодівлю поєднують з їх вибраківкою і планують реалізацію на м'ясо через два місяці (період відгодівлі).

При складанні обороту стада необхідно використовувати опороси, що закладені в плані парування і опоросів. Парування основних маток повинно проводитися після відлучення поросят, а ремонтних свинок – у віці 9-10 міс. Період використання основних маток 3-4 роки. На кінець року має бути спаровано ремонтних свинок у 3-4 рази більше, ніж вибраківано маток із

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Поросята віком														
2 – 4														
2 – 3														
3 – 4														
всього до ремонту на відгодівлю														
Ремонтний мол.														
4 – 5														
5 – 6														
6 – 7														
7 – 8														
8 – 9														
9 – 10														
10 – 11														
всього														
Купівля														
Переведено до старших груп на відгодівлю														
Відгодівля														
4 – 5														
5 – 6														
6 – 7														
7 – 8														
8 – 9														
9 – 10														
всього														
Реалізація														
Відгод. доросл. св.														
1 міс.														
2 міс.														
3 міс.														
Всього														

Питання для самоконтролю:

1. Що відображає помісячний оборот стада?
2. Що являє собою річний оборот стада?
3. Для чого складають план парування та надходження приплоду?

